

ที่มา : Oak Tree Nursery, Bath Spa University (2016)

“ฟอเรสต์ สคูล” (Forest School)

โรงเรียนทางเลือกในป่ากว้างสำหรับทุกวัย

พิชญา ปิยจันทร์

นักวิชาการอิสระด้านการศึกษาและครุการศึกษาพิเศษ Thomas Bennett Community Collage

บทนำ

การศึกษาทางเลือก ได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่เริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการเรียนและการพัฒนาแบบองค์รวมของเด็ก ๆ นอกเหนือจากการเรียนเพื่อคะแนน หรือการเรียนกวดวิชา โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองชนชั้นกลางและชนชั้นกลางกลุ่มที่มีรายได้ระดับสูง ความนิยมในการศึกษาทางเลือกส่วนหนึ่งเกิดจาก “การศึกษาที่ดีที่สุดในโลก” ของประเทศฟินแลนด์ ที่เด็ก ๆ ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการ “เล่น” แต่ยังคงทำคะแนนสอบในโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (The Programme for International Student Assessment: PISA) ได้ดีเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก (Anderson & Wang, 2016)

เด็ก ๆ ในประเทศแถบทวีปสแกนดิเนเวียหรือยุโรปเหนือ รวมถึง ประเทศฟินแลนด์จะได้รับ การปลูกฝังให้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการสังเกตและลงมือทำมาตั้งแต่การเรียนในระดับอนุบาล ซึ่ง “ฟอเรสต์ สคูล” (Forest School) หรือโรงเรียนในป่าเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ของเด็ก ๆ (Walker, 2016) นอกจากนี้ ประเทศฟินแลนด์เริ่มหันมาใช้รูปแบบการเรียนที่เน้นการเรียนรู้ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เน้นการทำงานเป็นกลุ่มและการลงมือปฏิบัติจริง หรือที่เรียกว่า “Phenomenon-Based Learning” (PBL) (BBC, 2017) ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเชื่อว่าจะ ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีเสรีภาพใน การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การศึกษาของประเทศฟินแลนด์ข้างต้น เป็นตัวอย่างของการปรับรูปแบบการศึกษาโดย คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามนโยบายที่คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของคนในชาติเป็นหลัก ให้ ความสำคัญกับครู ทำให้การศึกษากลายเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) และกลายเป็น ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำชาติ (Nainapat, 2017) ในที่สุด

สำหรับในประเทศไทยนั้น การศึกษาใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับจุดเน้นของหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งเป็นการศึกษากระแสหลักในระบบโรงเรียนและมุ่งตอบสนองความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียน หากไม่ถูกจัดให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร (extracurricular activities) แล้ว จะถูกจัดให้อยู่ในหมวด การศึกษาทางเลือก (alternative education) ทั้งสิ้น โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 นิยามการศึกษาทางเลือกไว้ว่า

“การศึกษาทางเลือก คือ การศึกษาที่มีรูปแบบแตกต่างจากการศึกษากระแสหลัก เป็นการศึกษาที่มีขอบเขตกว้างขวาง มีหลายรูปแบบทั้งเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ เนื่องจากมุ่งตอบสนอง การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความพร้อมในการเรียนรู้ รวมถึง ความแตกต่างด้านสภาพแวดล้อมของวิถีชีวิต ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม และความหลากหลายทางชาติพันธุ์” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544)

ที่มา : Naure Play QLD (2016)

อย่างไรก็ตาม “ฟอเรสต์ สคูล” ยังไม่แพร่หลายมากนักในประเทศไทย โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบ “ฟอเรสต์ สคูล” มักเป็นโรงเรียนเอกชนทางเลือก เช่น โรงเรียนรุ่งอรุณ หรือโรงเรียนนานาชาติชั้นนำ เป็นต้น นอกจากนี้ คำว่า “ฟอเรสต์ สคูล” หรือ “โรงเรียนในป่า” มักถูกเข้าใจว่าเป็นการจัดการศึกษาแก่ชนกลุ่มน้อย เด็กยากจน หรือเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ทุรกันดาร ทั้ง ๆ ที่ “ฟอเรสต์ สคูล” มีหลักการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใส่ใจและเข้าใจธรรมชาติ โดยในขณะเดียวกันก็พัฒนาผู้เรียนจากภายในด้วย

หลักการของ “ฟอเรสต์ สคูล”

การจัดการศึกษาแบบ “ฟอเรสต์ สคูล” มีความหมายอย่างกว้าง หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสำรวจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติในแต่ละฤดู กิจกรรมของฟอเรสต์ สคูลจะเปลี่ยนไปตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการเรียนในครั้งนั้น ๆ โดยกิจกรรมต่าง ๆ จะถูกร้อยเรียงเข้าด้วยกันผ่านหลักการสำคัญ 6 ประการ (Institute for Outdoor Learning, 2012) ดังต่อไปนี้

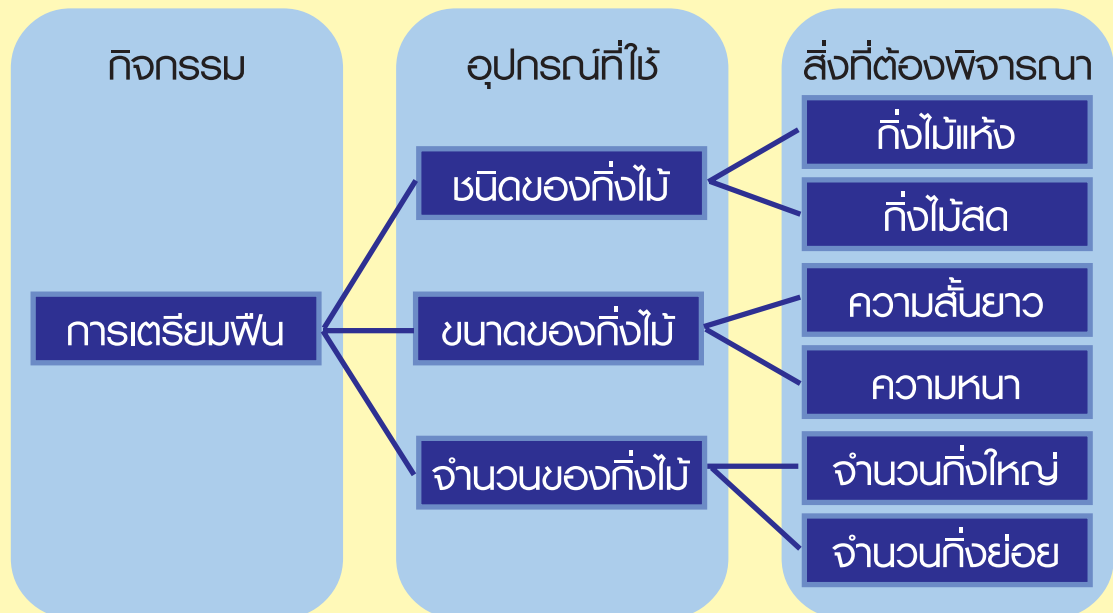
1. จัดการศึกษาระยะยาวในป่าหรือในพื้นที่ธรรมชาติ และให้ผู้เรียนเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ หลักสำคัญของการจัดกิจกรรม จะเน้นการวางแผน การปรับตัว การสังเกต และการทบทวน
2. กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ
3. จัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ปลูกฝังความอดทน มุมานะ ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค ความมั่นใจในตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และมีความคิดสร้างสรรค์
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองรับความเสี่ยงในการทำกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับทักษะความพร้อมของผู้เรียน และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ
5. ดำเนินการโดยครู หรือนำกิจกรรม ผู้ผ่านการอบรมพัฒนาทักษะจากศูนย์ “ฟอเรสต์ สคูล” ที่ได้รับการยอมรับเท่านั้น และต้องได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมโดยเน้นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนา

จากหลักการจัดการศึกษาแบบ “ฟอเรสต์ สคูล” ทั้ง 6 ประการจะเห็นได้ว่า ล้วนมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งสิ้น

กิจกรรมของ “ฟออสต์ สกูล”

โดยทั่วไปแล้ว ครูผู้นำกิจกรรมจะออกแบบกิจกรรมที่เน้นความเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการในตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกิจกรรมจะถูกวางแผนและเตรียมการไว้ล่วงหน้าบางส่วน เมื่อถึงเวลาดำเนินกิจกรรม ครูและผู้รับผิดชอบจะพานักเรียนออกเดินทางไปยังพื้นที่ป่า ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียน ใช้เวลาเดินทางไม่เกิน 15 นาที ครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนสำรวจและทำความคุ้นเคยกับพื้นที่นั้น ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจและเสริมทักษะการพึ่งพาตัวเองของนักเรียน นักเรียนบางคนอาจใช้เวลาทำความคุ้นเคยกับพื้นที่ป่าเป็นเวลาหลายสัปดาห์

สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมาหลายครั้งแล้ว ครูอาจมอบหมายให้ก่อกองไฟเพื่อทำอาหารในป่าได้อีกด้วย ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้เวลาฝึกฝนทักษะการก่อกองไฟและผ่านการสอบปฏิบัติก่อนที่จะก่อกองไฟด้วยตัวเอง นอกจากนี้ นักเรียนต้องวางแผนการทำอาหาร ตลอดจนวางมาตรการรักษาความปลอดภัยของตนเองอย่างละเอียด ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการวางแผน คือ การบูรณาการความรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียนนั่นเอง (O'Brien & Murray, 2006)

รูปภาพที่ 1 กระบวนการคิดในการก่อกองไฟขึ้น การเตรียมไฟ

ในแต่ละกระบวนการเรียนรู้ (รูปภาพที่ 1) เด็ก ๆ จะได้ฝึกคิดอย่างละเอียดและได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยจะต้องบันทึกผลการปฏิบัติทุกครั้ง นักเรียนจะได้ฝึกเปรียบเทียบว่า กิ่งไม้สดหรือกิ่งไม้แห้งที่นำมาใช้ กิ่งไม้ประเภทใดจะสามารถก่อกองไฟได้ดีกว่ากัน โดยครูสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้เรื่องนี้เข้ากับวิชาวิทยาศาสตร์ได้ การคำนวณขนาดและจำนวนเป็นการฝึกบวกและลบเลขในวิชาคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ นักเรียนจะได้ฝึกพูดและนำเสนอความคิดของตน ตลอดจน การถาม

การตอบปัญหาและข้อสงสัยกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการฝึกทักษะและพัฒนาการทางภาษาอีกด้วย จะเห็นได้ว่า กิจกรรมบางส่วนของฟอเรสต์ สคูล มีความคล้ายคลึงกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดในประเทศไทยอยู่มากตรงที่นักเรียนได้ฝึกทักษะชีวิต อย่างไรก็ตาม ฟอเรสต์ สคูล เน้นให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้จากวิชาต่าง ๆ ฝึกพัฒนาตนเอง ตลอดจนได้เรียนรู้การเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติมากกว่ากลุ่มวิชาลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ที่ส่วนใหญ่เน้นทักษะการเอาตัวรอดในยามคับขัน นอกจากนี้ ฟอเรสต์ สคูล ยังเน้นให้นักเรียนฝึกฝนทักษะจนชำนาญและเกิดความมั่นใจก่อนที่จะลงมือทำตั้งแต่ต้นจนจบอีกด้วย

ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับ “ฟอเรสต์ สคูล” ได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงมัธยมศึกษา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เหมือนนักเรียนปกติ โดยครูผู้รับผิดชอบจะออกแบบกิจกรรมให้เหมาะกับรูปแบบการเรียนรู้ (learning style) ของผู้เรียน และใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น เน้นใช้คำสั่งที่เป็นรูปภาพกับนักเรียนที่อ่านเขียนไม่คล่อง เขียนคำสั่งให้เข้าใจง่ายและมีลำดับขั้นตอนชัดเจนเพื่อให้นักเรียนออกทิสติกเข้าใจได้ง่ายขึ้น เป็นต้น

พลบของการจัดการศึกษาแบบ “ฟอเรสต์ สคูล”

หลักการข้อหนึ่งของ “ฟอเรสต์ สคูล” คือ การสร้างความผูกพันของเด็ก ๆ กับธรรมชาติรอบตัว รายงานการวิจัยที่ศึกษาด้านความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของผู้เรียนต่อผืนป่าและสิ่งแวดล้อมหลายฉบับชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความสนใจและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติรอบตัวมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของ “ฟอเรสต์ สคูล” (Institute for Outdoor Learning, 2012; Turtle, Convery, Convery, และ Huang, 2015) ผลการศึกษาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การปลูกฝังให้เด็ก ๆ รักและผูกพันกับธรรมชาติอาจทำได้ไม่ยากนัก นอกจากนี้ ครูยังสามารถเพิ่มกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกอนุรักษ์ธรรมชาติแก่เด็ก ๆ ได้อีกด้วย

ที่มา : Essex Wildlife Trust Forest School (n.d.)

การจัดการศึกษาแบบ “ฟอเรสต์ สคูล” ส่งผลต่อผู้เรียนและครู สรุปได้ดังนี้

1. ผลต่อผู้เรียน

การที่ผู้เรียนได้ใช้เวลาในธรรมชาติ ทำให้พวกเขาตระหนักถึงความสำคัญและความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ นอกจากนี้ “ฟอเรสต์ สคูล” ยังช่วยพัฒนาทักษะในตัวผู้เรียนได้หลาย ๆ ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ทักษะด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนาหลังจากเข้าร่วม “ฟอเรสต์ สคูล”

ทักษะ	แนวทางการพัฒนาทักษะ	พฤติกรรมของผู้เรียน
ความมั่นใจในตนเอง (Confidence)	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ จะได้รับการฝึกฝนให้เคยชินกับกิจกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสได้สำรวจพื้นที่และเรียนรู้ตามความต้องการของตน	นักเรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนมากขึ้น สามารถสื่อสารด้วยความมั่นใจไปยังผู้เรียนคนอื่นหรือครู ผ่านภาษากาย สายตา และคำพูดได้ นอกจากนี้ นักเรียนยังรู้สึกผ่อนคลาย เป็นตัวของตัวเอง และมีความกระตือรือร้นมากขึ้น
การเข้าสังคม (Social Skills)	นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ทำงานและแก้ไขปัญหาพร้อมกัน มีการแบ่งปันอุปกรณ์ และได้รับการส่งเสริมให้เล่นเกมที่ส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน	นักเรียนมีทักษะการต่อรองในการทำงานกลุ่ม มีพฤติกรรมเชิงบวกเมื่อคุยกับเพื่อน และเสนอความช่วยเหลือเมื่อมีโอกาส นอกจากนี้ นักเรียนยังสนุกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบกลุ่ม และชักชวนผู้อื่นให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มมากกว่าทำกิจกรรมคนเดียว
ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร (Language and communication)	นักเรียนได้รับโอกาสให้สื่อสารอย่างเสรี มีการพูดคุยโต้ตอบกับครูและเพื่อนร่วมกิจกรรม นอกจากการใช้ภาษาพูดแล้ว นักเรียนยังสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมดในการเรียนรู้เพื่อสร้างจินตนาการเกี่ยวกับธรรมชาติ โดยเฉพาะเมื่ออากาศเปลี่ยนแปลง	นักเรียนสามารถต่อรองและสื่อสารกับกลุ่มเพื่อนได้ และรู้สึกมั่นใจมากขึ้นเมื่อต้องสื่อสารกับเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่ การใช้ภาษาทั้งการพูดและการเขียนพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

ตารางที่ 1 ทักษะด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนาหลังจากเข้าร่วม “ฟอเรสต์ สคูล” (ต่อ)

ทักษะ	แนวทางการพัฒนาทักษะ	พฤติกรรมของผู้เรียน
ความมุ่งมั่นและความตั้งใจ (Motivation and concentration)	ผู้เรียนได้รับโอกาสให้เรียนรู้ตามความถนัดของแต่ละคน ทำให้ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การต่อยอดทางความคิด โดยไม่จำกัดอยู่กับการเขียนและทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน	เด็ก ๆ มีความกระตือรือร้นต่อการเข้าร่วมกิจกรรม “ฟอเรสต์ สคูล” และกลับมาเล่าประสบการณ์ให้เพื่อน ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมฟังตลอดจนแสดงให้เห็นว่ามีความรู้เกี่ยวกับป่าและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สามารถบอกชนิดของสัตว์และต้นไม้ได้ นอกจากนี้ ผู้ปกครองของนักเรียนจะมีความกระตือรือร้น เกี่ยวกับ “ฟอเรสต์ สคูล” มากขึ้น เพราะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ดี ๆ จากลูก ๆ ด้วย
พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical skills)	การเดินในป่า ซึ่งไม่ถนัดนัก พื้นผิวที่ขรุขระ บางครั้งเปียกและเป็นโคลน การใช้อุปกรณ์ที่ต้องออกแรงมาก และต้องอาศัยการตื่นตัวอยู่เสมอรวมทั้ง การทำกิจกรรมตลอดเวลา กิจกรรมเหล่านี้ทำให้พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กดีขึ้น	กล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ได้พัฒนาเต็มที่ เด็ก ๆ เคลื่อนไหวได้คล่องตัวขึ้น ไม่ล้มง่าย ทักษะจับอุปกรณ์ได้อย่างคล่องแคล่วไม่เหนียวง่าย มีความระมัดระวังเกี่ยวกับพื้นที่รอบตัว มีความกระตือรือร้นและอยากสัมผัสพื้นผิวใหม่ ๆ มีความอดทนมากขึ้น เมื่อต้องเผชิญกับการเดินทางในป่าที่ค่อนข้างลำบาก
ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge and Understanding)	ผู้เรียนได้รับโอกาสให้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ การเรียนรู้ในการทำตามกติกาเพื่อรักษาความปลอดภัยต่อตนเองและคนรอบข้าง หมั่นสังเกตว่า สิ่งใดที่อาจก่อให้เกิดอันตราย และการป้องกันแต่เนิ่น ๆ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้รับการสนับสนุนให้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมด เพื่อสังเกตสัตว์ป่าและพรรณพืชรอบตัว	ผู้เรียนจดจำและบอกชนิดของสัตว์ป่าและพรรณพืชรอบตัวได้ และมีความสงสัยใคร่รู้เกี่ยวกับโลกรอบตัวมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังรู้สึกหวงแหนสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวเขากับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ที่มา: O'Brien และ Murray (2006)

2. ผลต่อครู

“ฟอเรสต์ สคูล” ส่งผลดีต่อครูและผู้ใหญ่หลายประการด้วยกัน โดยข้อที่สำคัญที่สุด คือ ผู้ใหญ่ได้รู้จักเด็กแต่ละคนมากขึ้น ทำให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ ต่อนักเรียนของตน (Harris, 2017) เนื่องจากนักเรียนอาจกลายเป็นอีกคนหนึ่งเมื่อได้ทำกิจกรรมในธรรมชาติ เช่น แสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างเต็มที่ต่างจากที่เคยง่วงเหงาหาวนอนในชั้นเรียน นักเรียนบางคนอาจสงบขึ้นเมื่ออยู่ในป่า ทั้ง ๆ ที่ไม่สามารถนั่งนิ่ง ๆ ได้ในชั้นเรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจทำให้ผู้สอนได้ตระหนักถึงความแตกต่าง (difference) และความเฉพาะตัว (uniqueness) ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งทำให้สามารถนำไปปรับใช้กับแนวทางการสอนในชั้นเรียนได้

สรุป

การจัดการศึกษาสมัยใหม่ ไม่ได้จำกัดเฉพาะแต่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่เน้นจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ “ฟอเรสต์ สคูล” เป็นหนึ่งในตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานที่ ที่บูรณาการทั้งด้านทักษะชีวิต การพัฒนาทักษะด้านร่างกาย การสังเกต ความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ นอกจากนี้ “ฟอเรสต์ สคูล” ยังเหมาะกับผู้เรียนทั้งที่มีพัฒนาการปกติ และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ได้ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เพราะครูผู้ผ่านการอบรมจาก “ฟอเรสต์ สคูล” จะเป็นผู้ที่มีความคิดละเอียดอ่อน สามารถผลิตและออกแบบสื่อการสอนและกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้

“ฟอเรสต์ สคูล” จึงไม่ได้เป็นเพียงแค่การศึกษาทางเลือกที่ใช้ป่าเป็นห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นแนวทางการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการเรียนรู้ ตลอดจนความเข้าใจซึ่งกันและกันของผู้เข้าร่วมทุกคนอีกด้วย

ที่มา : The Coach House Day Nursery (2018)

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Anderson, J., and Wang, A.X. (2016). **In the world's biggest education test, one small country has raced past all the others.** [Online]. Available form: <https://qz.com/853656/massachusetts-ranks-nears-singapore-the-education-powerhouse-in-global-assessment-of-15-year-olds-who-are-the-best-students-in-the-world-according-to-pisa-2015/> [20 February 2018]
- BBC. (2017). **ระบบการเรียนรูปแบบใหม่ในฟินแลนด์.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.bbc.com/thai/international-40093564>. [1 February 2018]
- Harris, F. (2017). The nature of learning at forest school: practitioners' perspectives. **International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education** 45(2): 272-291.
- Institute for Outdoor Learning. (2012). **What is Forest School?** [Online]. Available form: <http://www.forestschoollassociation.org/what-is-forest-school/> [1 February 2018]
- Nainapat, P. (2017). **นุ้กการศึษาฟินแลนด์ : ระบบการเรียนแท้จรงเป็นยังงั้เ รื่งงไทนเข้าใจถูกผิด.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://thematter.co/pulse/a-little-bit-more-about-finland-education/20261> [1 February 2018]
- O'Brien, L., and Murray, R. (2006). **A marvellous opportunity for children to learn.** [Online]. Available form: [https://www.forestry.gov.uk/pdf/fr0112forestschoollreport.pdf/\\$FILE/fr0112forestschoollreport.pdf](https://www.forestry.gov.uk/pdf/fr0112forestschoollreport.pdf/$FILE/fr0112forestschoollreport.pdf) [20 February 2018]
- Turtle, C., Convery, I., and Convery, K. (2015). Forest Schools and environmental attitudes: A case study of children aged 8–11 years. **Cogent Education** 2(1): 1-14. doi: 10.1080/2331186X.2015.1100103
- Walker, T.D. (2016). **Kindergarten, Naturally.** [Online]. Available form: <https://www.theatlantic.com/education/archive/2016/09/kindergarten-naturally/500138/> [20 February 2018]